Α1α

Ο Ντέιβιντ Χολάντερ θεωρεί ως πιο επίκαιρη αρχή του μπάσκετ την απουσία σταθερών θέσεων. Υποστηρίζει ότι, όπως στο μπάσκετ οι παίκτες καλούνται να αναλαμβάνουν διαφορετικούς ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες του αγώνα, έτσι και οι άνθρωποι σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται συνεχώς οφείλουν να προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα και να συνεργάζονται με τους άλλους για την αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Εξίσου σημαντική θεωρεί την αρχή της υπέρβασης. Το μπάσκετ, με τον υπερυψωμένο στόχο του, διδάσκει την ανάγκη να θέτουμε υψηλούς στόχους και να επιδιώκουμε ακόμη και όσα φαίνονται αδύνατα. Έτσι, ενθαρρύνει την επιμονή, τη φιλοδοξία και τη διαρκή προσπάθεια υπέρβασης των προσωπικών μας ορίων.

Α1β

Μέσα πειθούς

Αφήγηση: «όταν ήμουν έξι ετών, ο πατέρας μου ασφαλτόστρωσε την αυλή μας...»

Μεταφορική χρήση της γλώσσας: «Κοίτα ψηλά»

Ασύνδετο σχήμα: «ισχυρός, βασικός, βιώσιμος προσανατολισμός»

Ευθύς λόγος: «Κοίτα ψηλά»

Α΄ ρηματικό πρόσωπο: «ήμουν», «έμαθα»

Α2

α) Επικοινωνιακό αποτέλεσμα του τίτλου

Ο τίτλος διατυπώνεται ως ερώτηση και προκαλεί το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Δημιουργεί προβληματισμό και περιέργεια, καθώς παρουσιάζει μια ασυνήθιστη ιδέα, ότι δηλαδή το μπάσκετ θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση του κόσμου. Έτσι, παρακινεί τον αναγνώστη να διαβάσει το κείμενο.

β) Αναλογία

Αναλογία: Η προσπάθεια των παικτών να πετύχουν το καλάθι που βρίσκεται ψηλά παρομοιάζεται με την προσπάθεια των ανθρώπων να πετυχαίνουν υψηλούς στόχους στη ζωή.

Ανάλυση: Όπως οι αθλητές προσπαθούν να υπερβούν τους φυσικούς περιορισμούς τους για να φτάσουν στο καλάθι, έτσι και οι άνθρωποι χρειάζεται να επιμένουν και να αγωνίζονται για να πραγματοποιήσουν δύσκολους στόχους και όνειρα.

Λειτουργία: Κάνει το μήνυμα πιο παραστατικό και κατανοητό και ενισχύει την πειστικότητα του λόγου.

γ) Αντίθετες λέξεις

δυσπιστία → εμπιστοσύνη

αποσύνθεσης → συνοχής (ή σύνθεσης)

μεταβαλλόμενο → σταθερό

Νέες φράσεις:

«εμπιστοσύνη απέναντι στους θεσμούς»

«αίσθηση συλλογικής συνοχής»

«σταθερό κόσμο»

Α3 (Άρθρο)

Τα εφόδια των νέων για την πραγματοποίηση των ονείρων τους

Ζούμε σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από συνεχείς κοινωνικές, τεχνολογικές και οικονομικές μεταβολές. Μέσα σε αυτό το αβέβαιο περιβάλλον, οι νέοι καλούνται όχι μόνο να προσαρμοστούν στις αλλαγές αλλά και να κυνηγήσουν τα όνειρά τους. Για να το πετύχουν, χρειάζονται σημαντικά εφόδια.

Αρχικά, απαραίτητη είναι η προσαρμοστικότητα. Όπως επισημαίνεται και στη συνέντευξη του Ντέιβιντ Χολάντερ, ο σύγχρονος άνθρωπος δεν μπορεί να παραμένει αμετάβλητος. Χρειάζεται να ανανεώνει τις γνώσεις του, να αναπτύσσει δεξιότητες και να ανταποκρίνεται στις νέες απαιτήσεις της εποχής.

Εξίσου σημαντική είναι η συνεργασία. Η ανταλλαγή ιδεών, η ομαδικότητα και ο αλληλοσεβασμός συμβάλλουν στην επίτευξη στόχων που δύσκολα μπορούν να κατακτηθούν ατομικά. Παράλληλα, οι νέοι οφείλουν να διαθέτουν επιμονή και αυτοπεποίθηση, ώστε να μην εγκαταλείπουν την προσπάθειά τους μπροστά στις δυσκολίες και τις αποτυχίες.

Τέλος, καθοριστικό ρόλο παίζουν η φιλοδοξία και η διάθεση για υπέρβαση. Όπως στο μπάσκετ ο αθλητής προσπαθεί να φτάσει έναν στόχο που βρίσκεται ψηλά, έτσι και οι νέοι πρέπει να τολμούν να ονειρεύονται και να αγωνίζονται για την πραγματοποίηση ακόμη και των πιο απαιτητικών στόχων τους.

Συμπερασματικά, η προσαρμοστικότητα, η συνεργασία, η επιμονή και η φιλοδοξία αποτελούν πολύτιμα εφόδια για κάθε νέο άνθρωπο. Με αυτά μπορεί να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της εποχής και να πραγματοποιήσει τα όνειρά του.

Β1 (55 λέξεις περίπου)

Το ποιητικό υποκείμενο «ζωγραφίζει» τις μέρες του με ποιήματα, δηλαδή δίνει νόημα στη ζωή του μέσα από την ποιητική δημιουργία. Αντλεί τα «χρώματα» από τα συναισθήματά του («της καρδιάς τ' αλφαβητάρι») και τα «υλικά» από τη σκέψη και τη φαντασία του («της σκέψης το εργαστήρι»). Έτσι εκφράζει τον εσωτερικό του κόσμο δημιουργικά.

Β2α

Οριστική: «Ζωγραφίζω τις μέρες μου με ποιήματα.»

Λειτουργία: εκφράζει μια πραγματική και βέβαιη κατάσταση της ζωής του ποιητικού υποκειμένου.

Υποτακτική: «Να ζωγραφίσω τις μέρες όλου του κόσμου με ποιήματα.»

Λειτουργία: εκφράζει επιθυμία, όνειρο και προσδοκία για το μέλλον.

Β2β

Μεταφορά

«της καρδιάς τ' αλφαβητάρι»

Επανάληψη

«Ζωγραφίζω» – «να ζωγραφίσω»

Προσωποποίηση

«της σκέψης το εργαστήρι»

(Η σκέψη παρουσιάζεται σαν άνθρωπος που διαθέτει εργαστήρι και δημιουργεί.)

Β3 (120-150 λέξεις)

Το όνειρο του ποιητικού υποκειμένου είναι να γεμίσει τη ζωή όλων των ανθρώπων με ποίηση, ομορφιά, αισιοδοξία και δημιουργικότητα. Επιθυμεί να «ζωγραφίσει τις μέρες όλου του κόσμου με ποιήματα», ώστε ο κόσμος να γίνει πιο φωτεινός, πιο ανθρώπινος και πιο ευτυχισμένος, γεμάτος «ήλιο και γελαστά παιδιά».

Πιστεύω ότι αυτό το όνειρο μπορεί να εμπνεύσει τους νέους σήμερα. Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από ανασφάλεια, συγκρούσεις και έντονο ανταγωνισμό, η ανάγκη για ελπίδα και δημιουργική έκφραση είναι ιδιαίτερα σημαντική. Το ποίημα προβάλλει αξίες όπως η ανθρωπιά, η αισιοδοξία και η πίστη σε έναν καλύτερο κόσμο. Παράλληλα, υπενθυμίζει ότι η τέχνη μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο έκφρασης συναισθημάτων και ως δύναμη θετικής αλλαγής. Για τον λόγο αυτό, το όραμα του ποιητικού υποκειμένου παραμένει διαχρονικό και μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για κάθε νέο άνθρωπο.

Σύντομη εκτίμηση θεμάτων Νέων Ελληνικών ΕΠΑΛ 2026

Τα φετινά θέματα ήταν βατά έως μέτριας δυσκολίας, με σαφείς διατυπώσεις και χωρίς ιδιαίτερες εκπλήξεις. Το μη λογοτεχνικό κείμενο ήταν κατανοητό και οι ασκήσεις κινήθηκαν σε αναμενόμενο πλαίσιο. Η παραγωγή λόγου ήταν προσιτή, καθώς επέτρεπε την ανάπτυξη πολλών ιδεών. Το λογοτεχνικό κείμενο είχε ξεκάθαρο μήνυμα και οι ερωτήσεις βασίζονταν σε γνωστές τεχνικές και εκφραστικά μέσα. Συνολικά, τα θέματα ευνοούσαν τους καλά προετοιμασμένους μαθητές και αναμένεται να οδηγήσουν σε αρκετά καλές επιδόσεις.

Επιμέλεια απαντήσεων: Ελένη Παπανδρέου, Φιλόλογος.